

Een open leeromgeving vol taal

Op IKC Haven48 in Den Helder draait sinds vorig schooljaar een pilot waarbij extra taalonderwijs niet langer buiten de klas, maar juist in de kleutergroepen wordt gegeven. Het doel: kinderen met een taalachterstand laten profiteren van een rijk taalaanbod, zonder dat ze uit hun eigen klas worden gehaald. In deze pilot onderzoeken leerkrachten en schakelleerkrachten samen wat deze vorm van inclusief onderwijs oplevert.

Bij IKC Haven48 staat taal centraal. De school werkt al langere tijd samen met schakelleerkrachten die de jongste leerlingen extra taalondersteuning bieden. "Waar die begeleiding voorheen vaak in een aparte ruimte plaatsvond, zijn de schakelleerkrachten bij Haven48 onderdeel van het kleuterplein", vertelt leerkracht Yvonne Groot. "Deze pilot sluit perfect aan bij onze visie op onderwijs. We willen dat ieder kind zich gezien voelt en onderwijs krijgt dat past bij zijn of haar behoefte."

Extra taalondersteuning vanaf de kleutergroep

Wat opvalt is dat IKC Haven 48 daarbij bewust kiest voor open lokalen. Verschillende open functieruimtes vormen samen het kleuterplein. Binnen het kleuterplein vind je het kennisplein, een rustige omgeving waar leerlingen zich goed kunnen concentreren om te werken aan hun opdrachten. Het kennisplein is daarmee de perfecte plek voor schakelleerkrachten Anneloes Goedbloed en Renate Bontje, die extra taalondersteuning aanbieden. "We hebben ervaren dat het voor onze doelgroep leerlingen

belangrijk is dat ze in een rustige omgeving werken, zodat ze zich goed kunnen concentreren", vertelt Bontje. "Deze ruimte leent zich daar uitstekend voor."

Goedbloed en Bontje ondersteunen vooral kleuters die achterlopen in hun taalontwikkeling, met name in hun passieve woordenschat. Bontje: "Op sommige scholen werkt het goed om leerlingen even uit de groep te halen. Maar hier op Haven48 proberen we juist om de ondersteuning in de klas te geven. Zo blijven kinderen onderdeel van de groep."

Het idee voor de pilot ontstond tijdens een bijeenkomst van het samenwerkingsverband Kop van Noord Holland, vertelt Groot. "Die bijeenkomst stond in het teken van ondersteuningsbehoeften op het gebied van taal. Na afloop van deze bijeenkomst zijn we als school gaan kijken welke aanpak het beste past bij onze overtuiging dat alle kinderen mee moeten kunnen draaien in onze schoolbrede projecten. Daarbij is taalvaardigheid essentieel om goed te kunnen samenwerken. Vandaar dat we inzetten op extra taalondersteuning vanaf de kleutergroep."

Spelenderwijs leren en samenwerken

Als Jeelo-school werkt IKC Haven48 het hele jaar door aan projecten die centraal staan. De schakelleerkrachten sluiten met hun taalactiviteiten aan bij deze projecten. "Zo krijgt taalondersteuning een natuurlijke plek binnen ons bestaande onderwijsprogramma", merkt Groot. "Het aanbod van de schakelleerkracht is eigenlijk een verdieping en verrijking van ons projectonderwijs. Door middel van preteaching worden

kinderen alvast voorbereid op wat er in de klas aan bod komt. Ze worden als het ware spelenderwijs ondergedompeld in het project."

Spel staat centraal in het taalonderwijs aan jonge kinderen, benadrukt Bontje. "Wat voor ons bovenaan staat, is dat kinderen plezier hebben tijdens de taalactiviteiten. In spelvormen oefenen ze taal zonder dat ze het doorhebben. Doordat we als schakelleerkrachten aanwezig zijn in de klas, hopen we dat leerkrachten zien: hé, dat soort spelvormen kunnen we ook zelf organiseren. We werken immers met de leerkracht aan een gezamenlijk doel: het vergroten van de woordenschat van de leerling. Het is alleen maar winst wanneer leerkrachten inspiratie opdoen om taal- en woordenschatactiviteiten ook zelf in de klas toe te passen."

Wederzijdse inspiratie en motivatie

Groot ziet dat deze gezamenlijke aanpak werkt. "Wat ik mooi vind, is dat er wederzijdse inspiratie ontstaat. We leren van elkaar en je merkt dat de samenwerking groeit. De open ruimtes van ons kleuterplein maken deze samenwerking letterlijk zichtbaar. Je ziet van elkaar wat je doet. Dat werkt voor mij persoonlijk heel stimulerend. We hebben korte lijnen, overleggen regelmatig en houden contact via een groepsapp. Die openheid helpt ons om samen te reflecteren en steeds effectiever samen te werken."

Ook Bontje ervaart dat de onderlinge afstemming uitstekend verloopt. "We hebben momenten waarop we samen zitten om afspraken te maken en de stand van zaken wat betreft een leerling te bespreken. Na elke dag maken we een verslag van de kinderen die we hebben begeleid. Dat delen we met de leerkrachten. Zo blijven we goed op de hoogte van elkaars werk."

Onderwijs dat aansluit op behoeften

Het uiteindelijke doel van de pilot is duidelijk: inclusief onderwijs dat aansluit op de

behoeften van iedere leerling. Bontje en Groot: "Samen zorgen we ervoor dat hun communicatieve zelfredzaamheid toeneemt. Dat zie je terug op sociaal én cognitief gebied. Dat is precies wat we willen bereiken: onderwijs waarin ieder kind mee kan doen."

Hoewel de pilot nog maar kort draait, zijn beide leerkrachten enthousiast over de resultaten. "We zien enthousiaste en betrokken kinderen, die spelenderwijs een schat aan woorden opdoen", vat Groot het succes kort samen. "En voor mij persoonlijk is het heel waardevol om samen te werken met schakelleerkrachten die zich volledig inzetten voor de taalontwikkeling van onze leerlingen."

'We zien enthousiaste en betrokken kinderen, die spelenderwijs een schat aan woorden opdoen'

Yvonne Groot en Renate Bontje

'Door middel van preteaching worden kinderen alvast voorbereid op wat er in de klas aan bod komt'